

1Tim; 2:8-15.

Egyházunkban újra és újra éles vita lángol fel a nők körül. Lehetnek-e presbiterek? Jó-e, ha ilyen tisztséget viselnek? S lehetnek-e lelkészek? Egyházunk törvényei lehetővé teszik ezeket. De Isten törvénye vajon nem mond-e mást? Vajon csak a világ hatása az, hogy nőket felszentelnek, vagy az volt a világ hatása, amikor nem viselhetek egyházi tisztséget? Járjuk körül ezeket a kérdéseket a Szentírás segítségével!

A Szentírásban kétségtelenül látunk egyfajta férfidominanciát. A próféták többsége férfi volt. A Szentírók, amennyire tudjuk, mind férfiak voltak. A népvezérek és bírák többségükben szintén, és Jézus tizenkét tanítványa megint csak a férfi nemből került ki. Ez mind vitathatatlanul igaz.

A próféták többsége férfi. Ez azt jelenti, hogy a kisebbsége pedig nő. Az ószövetségben Mózes mellett ott van Mirjám, a próféta nő. Isten valamilyen okból őt is elhívta, s fontosnak tartotta, hogy ez a Szentírásban számunkra megmaradjon. A Királyok könyvében, amikor megtalálják az elfeledett törvényt, Jósiás király Hulda próféta nőhöz küldet. És a főpap és a többi bölcs népvezér elmegy a próféta nőhöz megkérdezni, hogy most mit csináljanak. Hulda pedig tanítja őket elmondván számukra Isten akaratát. Naomi életével és szavaival tanítja úgy menyét, Ruthot, hogy elvezeti Isten népébe, ahol Dávid dédanyjává és Jézus egyik ősanjává válik. Debóra Izrael bírása. Bíraskodik férfiak és nők felett, és dönt háború és béke kérdésében. Bárak pipogyasága miatt még hadvezér is lesz belőle, s ezért Bárakot éri a „büntetés”, ami ez esetben csupán annyit jelent, hogy az ellenség vezére feletti diadal nem az övé lesz, hanem egy másik nő gyűjti be a hadisiker. Jáél öli meg Siserát. Ez nagyjából a helyzet az Ószövetségben. Isten mindenféle posztokra állított nőket, még királynő is volt Júdában egy rövid ideig, más kérdés, hogy elég dicstelen volt uralkodása. De hát ez a férfi királyokkal is előfordult olykor.

Az Újszövetségben Jézus tizenkét tanítványa férfi. A többi tanítványa közt pedig nem kevés a nő. Lukács evangéliumának a 8. része így sorolja őket: Magdalai Mária, Johanna és Zsuzsanna, de sok más asszony is. S ráadásul ezek a női tanítványok némely esetekben még hűségesebbnek bizonyultak, mint a férfiak. A kereszttal ott találunk nőket, míg a férfiak közül csak János volt ott jelen. Aztán a nyitott sírt szintén asszonyok fedezik fel, s ők a feltámadás első hírvivői is. A feltámadás igazságára ők tanítják a férfi tanítványokat, akik elég nehezen hisznek nekik. Mindenesetre úgy tűnik, Jézusnak nincs kifogása ellene, hogy nők hirdessék az ő Messiás voltát vagy akár feltámadását. Még földi életében egy samáriai asszony lehetett Jézus hirdetője egész falva számára.

Az ősegyházban megint csak azt látjuk, hogy a nők aktívan részt vesznek a prófétálásban és a tanításban éppúgy, mint alkalmasint a gyülekezetvezetésben is. Pál egy alkalommal Fülöp evangélista házában száll meg. Fülöpnek négy lánya van, akik prófétálnak, és Pál nem emel kifogást ez ellen. Pedig Pál nem az az elhallgatós típus. Ő még Pétert, az első számú apostolt is figyelmeztette, mikor valami rosszat látott benne, és a Szentírás ezt fel is jegyezte. De miért is szólt volna ez ellen Pál. Hiszen neki is számos női munkatársa volt. Priscilla férjével együtt vezetett gyülekezeteket, tanítottak, és nagyon jó munkakapcsolatban voltak Pállal. Pál több levelében szívélyesen üdvözli őket. Szintén Pál munkatársa lehetett az a Fébé, akit a Római levélben üdvözöl, és minden bizonnyal egy kis házi gyülekezetnek a vezetője volt. Pál nem emel kifogást ez ellen. Miért is emelne, miközben ő maga írta Isten ihletésének engedve, hogy *„Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.”* (Gal. 3.28)

Nos, ha Istennek a felsorolt esetek sokaságában semmi kifogása nem volt az ellen, hogy nők hirdessék az ő akaratát, tanítsanak, ítélkezzenek, és vezessenek kisebb nagyobb közösségeket, akkor hogyan érthetjük azt az ígét, miszerint a nőknek a tanítást nem engedem meg?

Először is lássuk meg azt, hogy ezt az ígét szó szerint senki sem érti. Akik nem szavazzák meg a nők lelkésszé szentelését, ők se gondolják, hogy a nők ne taníthatnának. A nők hitoktatása, lelkigyakorlat-vezetése és evangelizáló munkássága ellen semmi kifogásuk sincs. Mindössze a lelkészi és esetenként a presbiteri tiszt lehetőségét vitatják el a nőktől. Ennek vannak szép egyházi hagyományai és erős római katolikus gyökerei, csak az a probléma, hogy ebben az ígében nem erről van szó. A Bibliában sehol sem fordul elő, hogy a nőknek bárki tiltaná a keresztelést vagy az úrvacsora kiszolgáltatását. Hasonlóképpen nem tiltja az Írás a nők hivatalviselését sem. Egy dolgot tilt ez az íge, a tanítást. De hogyan értelmezzük ezt?

Isten nem beszél összevissza. Ha az ígék sokaságában felszólít nőket, hogy hirdessék az evangéliumot, és pártolja egyházi szolgálatukat, akkor itt ez az íge nyilván nem tromfolhatja az összes többit. Annak, hogy ez az íge itt áll, ennek valami speciális oka kell, hogy legyen. Vannak írásmagyarázók, akik arra gyanakszanak, hogy ott, a levél címzettjének a környezetében sok tévtanító volt a nők között. Lehetséges, bár csendben megjegyzem, hogy az ismert tévtanítók közt is több a férfi, mint a nő. Én inkább a tiltás közvetlen szövegkörnyezetéből kiindulva arra gondolok, hogy Timóteus környezetében, akinek egyébként az anyja, sőt nagyanyja is kiváló, hívő asszony volt, kicsit túltengtek a nők. Mintha ebben a környezetben a nők nem jól használták volna nőiességüket. Nekem úgy tűnik, hogy nem az egyházi tisztek nemi kiosztásáról szól ez a szakasz, hanem arról, hogy a férfiak legyenek férfiak, a nők pedig legyenek nők, és hogy hogyan csinálják ezt Isten akarata szerint jól.

Mert a szakasz kezdete igazából a férfiakról szól. Csak aztán jön a nők öltözködésére vonatkozó rész, amely azonban nem azt mondja, hogy palástot márpedig ne vegyenek, csupán azt, hogy normálisan öltözködjenek, és ne az öltözködés legyen az életük központja, hanem az istenfélelem és a jó cselekedet. Mire hív tehát ez a szakasz drága nőtestvérem? Arra, hogy ne élj vissza nőiességeddel. Hogy csak egy példát mondjak, ami talán keveseket érint, de

ami alapján remélem érthető lesz, hogy mire gondolok, ha egyetemen vizsgázni mégy, akkor ne a mély dekoltázs és a miniszoknya legyen a reménységed, hanem a becsületes felkészülés és a Krisztusnak is dicsőséget szerző tudás.

De nem ér itt véget az ige üzenete. Ráirányítja az ige a figyelmet az alázatra és tanulásra. A Biblia egyáltalán nem tiltja el a nőt a tudástól. Nagyon is biztatja őket, hogy legyenek egyre járatosabbak az Ige ismeretében és értésében. Csak legyen meg bennük az az alázat, mely lehetővé teszi mindig az új ismeretekkel való gazdagodást. És legyen meg bennük az az alázat, mely szükséges ahhoz, hogy megéljék a már megszerzett tudást.

S aztán itt következik a szakasznak a legkényesebb verse, mely a tanításra és a férfival való kapcsolatra vonatkozik. S majd ezután következik a gyerekszülésre vonatkozó rész. Ebből én arra következtetek, hogy ez a szakasz nem az istentiszteleti színtérré vonatkozik, hanem a nőiesség családi megélésére. Az asszony ne legyen kioktató a férjével. Ne akarjon a családfő vagy másként mondva a család esze lenni. Nem azért óv ettől a Biblia, mintha ne lenne nagyon sok okos nő, hanem azért mert nem akarja, hogy a női okosság fitogtatása miatt elhagyottak legyenek a nők, és szétesettek a családok. Ha a nő a családban nagyon „okos”, kioktató, vagy úgy is mondhatnánk, hogy feszít játssza az eszét, és azzal, hogy uralkodó szerepre tör megalázza a férjét, abból boldog család nem lesz. Erre inti az Írás a Timóteus közelében élő keresztyén asszonyokat. Nem a családi vezető szerepért kell versengeni. Nem a férfi szerepére kell vágyni. Szülj gyereket! – mondja Pál. Ezen a területen férjed úgyse tud versenyezni veled. S maradj meg a hitben és a szeretetben, azaz légy a család lelkeségének, az otthon szeretet-melegének a felelőse. Ha ezt teszed, jól élsz nőiességeddel, betöltöd az Istentől kapott szerepet, és üdvözülsz. Mondja Pál. A munkádat illetően pedig lehetsz tanár, hitoktató, lelkész vagy professzor, bármi, a gyülekezetben pedig presbiter, bibliakör-vezető vagy másféleképpen szolgáló, végezd alázattal és kitartóan a szolgálatot, de ezzel a mostani igeszakasz nem foglalkozik. Legfeljebb annyit, hogy mindez ne menjen az alap női funkciódnak, a feleség- és anyaszerepednek a rovására.

Három rövid megjegyzést szeretnék még tenni. 1. Az asszonyok hallgatásáról a gyülekezetben Pál szól a korinthusi levélben. Ott valóban a gyülekezetéről van szó, de nem a tisztségek viselhetőségéről, hanem az egyszerű rendetlenkedésről. Nyilván a korinthusi nők egy részének kihívást jelentett csendben végigülni egy istentiszteletet. 2. Attól, hogy valaki nem szül, természetesen még üdvözülhet, ha Jézust követi. A „ha szül” kitétel fordítási hibának tűnik. Sem Károli, sem a legújabb fordítás nem így fordítja. Viszont nőiességével ő se éljen vissza, hanem keresse a módot, ahogy nőként Isten dicsőségére élhet. 3. És végül az ige a férfiakra is szól. Igazából velük kezdődik. A férfiak büntől tiszta kezeket felemelve imádkozzanak harag és kételkedés nélkül. Mert ha ilyen stabil hitű, Istenben bízó, bűnököt kerülve élő férfiak vannak, akkor tudnak mellettük a nők Istentől nyert szerepüket örömmel megélni. Ámen.

1. Alapigénkben pontosan mit tilt az ige az asszonyoknak? Ha csak ezt az igét néznénk a magyarázatkor, akkor lehetne-e hitoktató vagy bármilyen tanár nő?
2. Mit mond az 1Kor; 14:28-35. a nők viselkedéséről és az istentiszteletről?
3. Az 1Kor; 11:5-ben mit mond Pál a prófétáló asszonyokról? Elítéli-e, ha imával vagy próféciával szólnak a gyülekezetben?
4. Mit mond Pál apostol a Gal; 3:28-ban az újteremtés keresztyének között érvényesülő rendjéről?
5. Ha az idézett bibliai nők közül valamelyiket nem ismertétek, keressétek meg őket a Bibliában!
 - a) Mit gondoltok arról, hogy nők is lehetnek presbiterek? A presbiterség jelentene olyat, hogy uralkodhatna a férfiakon? Szerinted a gyülekezetünkben beváltak a női presbiterek? Isten áldása rajta van a szolgálatukon?
 - b) Mit gondoltok arról, hogy nők lehetnek lelkészek? Ismertek több lelkésznőt is? Szerintetek van áldás a szolgálatukon? S mit gondoltok arról, hogy Kárpátalján elvették a női lelkészek palástját? Szerinted kedves lenne Isten előtt, ha Mirjámot, Debórát, Huldát, Priscillát, Fébét és a többi női szolgálót megfosztanánk visszamenőleg tisztségeiktől?
 - c) Szerintetek a mi gyülekezetünknek előnyére van, hogy egy férfi és egy női lelkész együtt dolgozik benne? Tapasztaltátok ennek előnyét vagy hátrányát?
 - d) Szerintetek az a bibliai szereposztás, hogy a férfi legyen a család feje a nő pedig a család szíve méltánytalan valamelyik nemmel szemben? Ti hogy éleitek ezt meg?
 - e) Nőként nehéz megélni azt, hogy a férfi vezeti a családot? Volt olyan, hogy fölényeskedtél a férjeddal? Ha volt milyen eredményt hozott?
 - f) Az, hogy a férfi családfő, lehetővé teszi azt, hogy fölényeskedjen feleségével vagy kioktató módon viselkedjen? Hogy tudnátok definiálni a családban a férfi és női szerepet? Valamelyik könnyebb a másiknál?